

ŠIAULIŲ APYGARDOS TEISMAS

Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybai,
A. Jakšto g. 5, 01105 Vilnius

I Š V A D A DĖL KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO TIKIMYBĖS

2021 m. rugsėjo 14 d. Nr. VN-

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 16 straipsnio 2 dalies 1 ir 2 punktais, 2021 metų III ketvirtį atliktas korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas Šiaulių apygardos teisme. Analizuotas 2020-07-01 – 2021-06-30 laikotarpis.

Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą atliko Šiaulių apygardos teismo antikorupcinė komisija, susidedanti iš komisijos pirmininko Baudžiamųjų bylų skyriaus pirmininko Laisvydo Zederštreimo, narių Civilinių bylų skyriaus pirmininkės Irenos Stasiūnienės, pirmininko patarėjos Gitanos Ambrazienės, Civilinių bylų skyriaus pirmininko patarėjo Andriaus Ščevinsko. Buvo vertinamos dvi teismo veiklos sritys – darbas su įslaptinta informacija bei reprezentacinių išlaidų naudojimas, atrinktos 2021-07-15 Šiaulių apygardos teismo pirmininko atlikto Veiklos sričių atitikties Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 6 straipsnio 4 dalyje nustatytiems kriterijams nustatymo metu, šių sričių vertinimą Šiaulių apygardos teismo antikorupcinei komisijai pavesta atlikti teismo pirmininko 2021-07-15 įsakymu Nr. V-79. Antikorupcinė komisija 2021-08-31 surašė Išvados dėl korupcijos pasireiškimo tikimybės projektą ir pateikė tvirtinti pirmininkui.

Atliekant nurodytų veiklos sričių vertinimą buvo analizuojama, ar vertinamose veiklos srityse yra laikomasi įstatymų, kitų teisės aktų, turinčių įtakos teismo veiklai, ar priimti visi teisės aktai, būtini įstatymų įgyvendinimui, ar vertinamose veiklos srityse nustatyta sprendimų priėmimo, veiksmų atlikimo tvarka yra skaidri, t. y. ar įtvirtinti sprendimų priėmimo principai, aiškūs kriterijai, terminai, sprendimus priimančiosios subjektai, atskirtos sprendimų priėmimo ir kontrolės funkcijos, ar nėra perteklinių reikalavimų. Taip pat buvo atsižvelgta į Valstybės ir savivaldybės įstaigų veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo rekomendacijas ir klausimyną, patvirtintus Lietuvos Respublikos Specialiųjų tyrimų tarnybos 2011 m. gegužės 13 d. įsakymu Nr. 2-170.

Korupcijos pasireiškimo tikimybės vertinimas darbo su įslaptinta informacija srityje

1. *Neviešinama dalis*

Korupcijos pasireiškimo tikimybės vertinimas Reprezentacijos išlaidų panaudojimo srityje

2. Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų naudojimo reprezentacinėms išlaidoms taisyklės įtvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002-06-17 nutarimu Nr. 919. Šiame nutarime nustatytas maksimalus reprezentacinėms išlaidoms skiriamų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų dydis teismams – vienas procentas. Pagal šį nutarimą reprezentacinėms išlaidoms priskiriamos: užsienio valstybių asmenų, delegacijų, svečių ir juos lydinių asmenų priėmimo išlaidos (išlaidos transportui, nakvynei, maitinimui, vertėjams, gidams, gėlėms, suvenyrams, atminimo dovanoms, kitoms prekėms ir paslaugoms); užsienyje arba šalies viduje rengiamų oficialių priėmimų išlaidos (vaišių, pobūvių, banketų, kurie rengiami įstaigos vadovo arba jo įgalioto asmens sprendimu kokio nors asmens, delegacijos, svečių garbei, taip pat įstatymų nustatytų atmintinų ir švenčių dienų, profesijų dienų progomis, sutarčių pasirašymo, vizitų,

valstybės arba įstaigos jubiliejų, valstybės, tarptautinių organizacijų, kitų apdovanojimų skyrimo įstaigos darbuotojams progomis, organizavimo, maisto produktų, alkoholinių ir nealkoholinių gėrimų, kitų prekių ir paslaugų pirkimo išlaidos); darbo susitikimų išlaidos (maisto produktų, nealkoholinių ir alkoholinių gėrimų, kitų prekių, skirtų įstaigos atstovų susitikimams darbo klausimams aptarti, svarstyti, derinti su kitų įstaigų, įmonių, organizacijų atstovais, pirkimo išlaidos); išlaidos atminimo dovanoms, suvenyrams, gėlėms, sveikinimo raštams, atvirukams, nuotraukoms valstybės, įstaigos, įstaigos darbuotojų arba valstybei nusipelnusių asmenų jubiliejų, valstybės, tarptautinių organizacijų, kitų apdovanojimų skyrimo įstaigos darbuotojams, įstatymų nustatytų atmintinų ir švenčių dienų, profesijų dienų progomis; išlaidos vizitinėms kortelėms, reprezentaciniams suvenyrams, lipdukams ir leidiniams.

3. Šiaulių apygardos teismo pirmininko 2014-12-31 įsakymu Nr. V-89 patvirtintame, teismo kanclerio 2017-12-22 įsakymu Nr. V-106 pakeistame Šiaulių apygardos teismo (toliau – teismas) reprezentacinių išlaidų naudojimo tvarkos apraše apibrėžiama reprezentacinių išlaidų sąvoka, nustatoma, kas joms priskiriama, įtvirtintas maksimalus reprezentacinių išlaidų dydis 1 procentas išlaidų prekėms ir paslaugoms įsigyti, patvirtintų teismui atitinkamų metų sąmatoje. Šiame apraše jo nuostatų laikymosi kontrolė pavedama teismo kancleriui ar jo įgaliotiems asmenims, nustatyta atsakomybė asmenims, pažeidusiems aprašo reikalavimus.
4. Iš Šiaulių apygardos teismo finansininkės pateiktų duomenų matyti, kad 2020 metais teismas skyrė ir panaudojo reprezentacijai 3043 Eur, 0,15 procentų teismui skirtų 2075000 Eur asignavimų, 2021 metais reprezentacijai skirta 3046 Eur, 0,152 procentai teismui skirtų 2003000 Eur asignavimų, iki 2021 m. birželio 30 d. panaudoti 46,50 Eur skirtos sumos. Šiaulių apygardos teismo Metų programos sąmata yra tvirtinama kiekvienų kalendorinių metų pradžioje teismo kanclerio įsakymu, metų eigoje gali būti koreguojama taip pat kanclerio įsakymu. Darytina išvada, kad teismas analizuojamu laikotarpiu skyrė ir panaudojo lėšas reprezentacijai neviršydamas teisės aktuose nustatyto 1 procento nuo visų asignavimų ribos.
5. Pagal Lietuvos Respublikos biudžeto lėšų naudojimo reprezentacinėms išlaidoms taisyklės organizuojant užsienio valstybių delegacijų, svečių ir juos lydinčių asmenų priėmimus, užsienio arba šalies viduje rengiamus oficialius priėmimus, atmintinų ir švenčių dienų, įstaigos jubiliejų minėjimus, sudaroma išlaidų sąmata, kurią tvirtina įstaigos vadovas arba jo įgaliotas asmuo. Renginių organizavimo metu, nepatvirtinus naujos išlaidų sąmatos, negali būti viršyta bendra sąmatoje nurodyta išlaidų suma.
6. Laikotarpiu nuo 2020-07-01 iki 2021-06-30 reprezentacinės lėšos Šiaulių apygardos teisme buvo naudojamos šiems renginiams: Teismų dienos paminėjimui 2020-12-15 ir Sekretorių dienos paminėjimui 2021-04-21. Abiejų renginių metu buvo sudarytos reprezentacinių išlaidų sąmatos (atitinkamai 2020-12-11 1686 Eur sumai ir 2020-04-19 50 Eur sumai), po renginių parengtos Reprezentacinių išlaidų ataskaitos (atitinkamai 2020-12-21 1622,75 Eur sumai ir 2021-04-26 45,50 Eur sumai), kuriose detalios išvardintos atskiroms prekių ir paslaugų rūšims išleistos sumos, visos sumos pagrįstos pridėtomis PVM sąskaitomis-faktūromis, patvirtintomis teismo kanclerio. Sąmatas ir ataskaitas rengia kanclerio tarnybos vyriausioji specialistė, teismo kanclerio 2020-01-28 įsakymu Nr. V-18 paskirta atsakingu asmeniu už reprezentacinių išlaidų sąmatų paruošimą, reprezentacinių išlaidų ir prekių apskaitą, ataskaitų pateikimą teismo finansininkams. Reprezentacinių išlaidų sąmatos pasirašytinai derinamos su teismo vyresniąja patarėja (vyriausiąja finansininke). Kanclerio tarnybos vyriausiosios specialistės parengta ataskaita pateikiama ūkio skyriui, kurio atsakingas asmuo duomenis įtraukia į medžiagų nurašymo aktus, pateikiamus vyresniajai buhalterei įtraukti į BAFVS apskaitą. Analizuojamu laikotarpiu vykusių Teismų dienos ir Sekretorių dienos paminėjimui skirtos prekės buvo nurašytos atitinkamai 2020-12-31 atsargų nurašymo aktu Nr. R20-3 ir 2021-04-29 atsargų nurašymo aktu Nr. R21-1. Įsigytų reprezentacinių prekių likučiai atsispindi kiekvieno mėnesio

Materialinėje ataskaitoje, parengtoje ūkio skyriaus vedėjo (ataskaitos segamos į bylą Nr. 4.40) ir BAFVS programoje esančiose prekių kortelėse, kurias pildo vyresnioji buhalterė.

7. Šiaulių apygardos teismo kanclerio priimti vidaus teisės aktai reprezentacinių išlaidų panaudojimo srityje numato konkrečius darbuotojus, galinčius priimti sprendimus, šiuos sprendimus priimančių valstybės tarnautojų ir darbuotojų kompetenciją bei atsakomybę. Šiaulių apygardos teismo kanclerio priimti vidaus teisės aktai, kuriems nereikia kitos valstybės įstaigos patvirtinimo, išsamiai reglamentuoja sprendimų priėmimo, visų rūšių vidaus kontrolės procedūras.
8. Komisija, atlikusi detalią reprezentacinių išlaidų panaudojimo teisinio reglamentavimo, darbuotojų funkcijų apibrėžtumo, atsakomybių nustatymo analizę, konstavo, kad skirtumų tarp esamos padėties ir tos padėties, kuri turėtų būti pagal teisės aktuose nustatytus reikalavimus, reprezentacinių lėšų panaudojimo srityje neegzistuoja.

Išvada.

1. Skirtumų tarp esamos padėties ir tos padėties, kuri turėtų būti pagal teisės aktuose nustatytus reikalavimus, reprezentacinių lėšų panaudojimo srityje neegzistuoja.
2. *Neviešinama dalis*

Siūlymai.

1. *Neviešinama dalis;*
2. Analizuoti teismo vidaus teisės aktus, teismo darbuotojų pareigybių aprašymus, siekiant pašalinti procedūrų reglamentavimo, atsakomybės įtvirtinimo trūkumus;
3. Šviesti teismo valstybės tarnautojus ir darbuotojus korupcijos apraiškų identifikavimo ir prevencijos klausimais.

Teismo pirmininkas

Gražvydas Poškus